

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

NOTAT - FOR OPPFØLGING

Til:

Avdeling for lov og rettigheter

Fra:

Arshad Khan

Vår ref.

09/1534-31/SF-471, SF-551, SF-822,
SF-904//AKH

Dato:

03.08.2011

Kommune bryter plikten til å sikre universell utforming ved opparbeiding av uteområde

Saken gjelder et friluftsområde i Frosta kommune, hvor det også er en badeplass.

Kommunen har påbegynt opparbeiding av området og anfører at de er godt kjent med reglene for universell utforming og at dette er tatt med i ombyggingsplanene.

I redegjørelsen fra kommunen ble det vist til tiltak som kommunen har og skal gjennomføre til ferdigstilling av plassen våren 2011. Kommunen har imidlertid ikke redegjort for hvor langt arbeidet har kommet og hvilke tiltak som er gjennomført, til tross for purring fra ombudet. På grunnlag av de

foreliggende opplysningene i saken konkluderte ombudet derfor med at kommunen har handlet i strid med kravet til universell utforming.

Saksnr: 09/1534

Lovanvendelse: Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9

Hele uttalelsen datert 02.08.2011

OMBUDETS UTTALELSE

Sakens bakgrunn

Likestillings- og diskrimineringsombudet bygger på partenes skriftlige redegjørelser i sin fremstilling av sakens bakgrunn.

Saken gjelder universell utforming av Kvitsandvika badeplass, som er Frosta kommune sin eneste offentlige badestrand. Kommunen har oppgradert badeanlegget, det har blitt opparbeidet vei, parkeringsplasser, toalett og sti til liggeplass for å sole seg.

Partenes syn på saken

Klager

Klager hevder at Frosta kommune ikke har tatt hensyn til personer med nedsatt funksjonsevne, herunder rullestolbrukere ved oppgradering av badeplassen.

Det fremgår av klagen at Direktoratet for naturforvaltning (DN) har innvilget inntil 162 000 kroner til sikring av areal til friluftsområde for allmennheten. Det fremgår videre at DN har også gitt tilsagn om inntil 350 000 kroner for å gjennomføre tilrettelegging i Kvitsandvika, hvor DN anser sikring av adkomst, parkering og sanitæranlegg med toalett som nødvendige tiltak for å gjøre området tilgjengelig for allmennheten, spesielt med vekt på at Kvitsandvika tilrettelegges for rullestolbrukere.

Badeplassen har blitt oppgradert men ifølge klagen gjør følgende forhold eller mangler at det er begrenset tilgjengelighet for rullestolbrukere:

- Døren til handikaptaolettet svinger ut mot inngangsretningen som gjør at rullestolbrukere må rygge for å åpne døren, og dermed fare for å velte. Rullestolbrukere får heller ikke lukket døren fra innsiden. Det er ikke sklisikkert belegg på gulvet, slik at det er fare for å gli når gulvet er vått, særlig ved bruk av krykker.
- Det er ikke markert eller skiltet handikapparkering.
- Det er grov pukkk på uteområdet, som ødelegger dekkene på rullestol. Personer med nedsatt bevegelsesevne har problemer med å komme seg ned til sjøen, og med å komme seg opp fra nedsenket grop.
- Det er ikke montert benk ved dusjen og dusjbryteren er montert for høyt.
- Grøntanlegget er ikke tilrettelagt med gangsti, og det er ikke sandkasse som de minste barna kan bruke som erstatning for bading.
- Det er ikke satt opp gjerde ned mot flomålet slik at personer som er dårlig til bens kan holde seg i når en går ned mot stranden. Det er heller ikke fast nok underlag slik at det er lett å gå ned mot badestranden.

Frosta kommune

Kommune har redegjort for saken ved enhetsleder for teknisk område og landbruk. Kommunen anfører at badeplassen ikke er ferdig, samt at det pågår klagesak mellom kommunen som utbygger og utførende entreprenør. Kommunen opplyser videre at de likevel har latt badegjester benytte sanitetsbygget og grøntområdet som inngikk i entreprisen, uten at dette er ferdigstilt i henhold til kontrakt.

Videre anfører kommunen at de har med seg representanter fra "Rådet for likestilling for funksjonshemmede", og at de prøver å rette seg etter deres ønsker og på best mulig måte ivareta kravene til universell utforming.

I sin nærmere redegjørelse av 8. mars 2010 anfører kommunen at de ikke har funnet det fysisk mulig å bygge baderampe ut fra grunnforhold og at denne vika er svært værutsatt. På dette tidspunktet gjenstod finnpuss av gangveger og parkering, benker og bord ved badeplassen, stier for barnevogn og rullestol, innvendig dørhåndtak og skilting av parkering og toalett.

Kommunen anfører avslutningsvis at de er godt kjent med regler for universell utforming og skal gjøre det som er nødvendig for at ingen diskrimineres.

Rettslig grunnlag

Ombudet kan gi uttalelse om et forhold er i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, jf. diskrimineringsombudsloven § 3 tredje ledd, jf. § 1 annet ledd nr. 3.

Denne saken reiser spørsmål om virksomheters plikt til å sikre universell utforming etter diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 9. Offentlige og private virksomheter som er rettet mot allmennheten har en plikt til å sikre universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjon. Gjennom fysisk tilrettelegging skal flest mulig få tilgang til virksomhetens, her Frosta kommunes, tilbud og fasiliteter. Det er i utgangspunktet i strid med bestemmelsen at det lages egne områder, innganger eller lignende for bestemte grupper.

Plikten til universell utforming faller bort dersom virksomheten sannsynliggjør at gjennomføringen av tiltakene er en uforholdsmessig byrde for virksomheten, se § 9 tredje ledd. Ved den konkrete uforholdsmessighetsvurderingen vil den positive effekten og viktigheten av tilretteleggingen måtte veies mot kostnader og andre former for belastning tilretteleggingen medfører. Lovgiver har bestemt at det særlig skal legges vekt på:

1. tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer (nytte vs kostnad)
2. om virksomhetens funksjon er av offentlig art
3. de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen

4. virksomhetens ressurser
5. sikkerhetsmessige hensyn
6. vernehensyn

Selv om det er en uforholdsmessig byrde å sikre universell utforming, kan ikke virksomheten unnlate å gjøre noe. Virksomheten må uansett sikre best mulig tilgjengelighet til virksomheten innenfor de rammer som ikke er uforholdsmessig.

Ombudets vurdering

Frosta kommune er en virksomhet som har plikt til å sikre at virksomhetens hovedløsninger er universelt utformet etter diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 9. Dette gjelder også uteområder, som eksempel badeplass. Virksomheten skal derfor tilrettelegge de deler av virksomhetens fasiliteter eller tilbud som benyttes av allmennheten (herunder kommunens innbyggere) på en slik måte at flest mulig, uavhengig av individuelle forutsetninger, har tilgang.

Er Kvitsandvika badeplass universelt utformet?

Det første ombudet må ta stilling til er om Kvitsandvika badeplass tilfredsstillende oppfyller kravet til universell utforming. På klagetidspunktet var bearbeidelsen av badeplassen allerede i gang, men ikke fullført.

Det fremgår av kommunens redegjørelse at de ved ombygginger har med seg representanter fra "Rådet for likestilling for funksjonshemmede". I klagen fremgår det imidlertid at rådet kun har uttalt seg om byggeskissen.

Videre forutsetter ombudet at Frosta kommune i tråd med sin anførsel om at de er godt kjent med regler for universell utforming, vet hvordan man sikrer tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne, og hvilke regler som gjelder for universell utforming av uteområder.

Byggeplanene og tegningen som kommunen viser til i sin redegjørelse, inneholder noen tiltak for å ivareta hensynet til rullestolbrukere. Det fremkommer av kommunens brev datert 8. mars 2010 at det kun gjenstår få tiltak for å bedre

tilgjengeligheten. Det vises blant annet til bearbeiding av gangveier, utplassering av bord og benker, opparbeiding av stier og noe skilting. I klagen vises det imidlertid til flere mangler ved badeplassen, som reduserer tilgjengeligheten for rullestolbrukere. Ombudet kan ikke se at Frosta kommune har kommentert disse forhold eller sannsynliggjort at slike tiltak vil være uforholdsmessig byrdefullt for kommunen å gjennomføre.

Ombudet fikk opplyst per telefon at badeplassen, blant annet på grunn av snø, ikke kunne forventes å være ferdigstilt før våren 2011. På bakgrunn av de pågående arbeid avventet ombudet videre behandling av saken. Våren 2010 tok ombudet ny kontakt med Frosta kommune for å få en tilbakemelding på arbeidets progresjon. Ombudets henvendelse ble ikke besvart, og det ble sendt en purring 25. mai 2011 med svarfrist 9. juni 2011. Ombudet har fremdeles ikke mottatt en tilbakemelding fra kommunen i anledning saken.

På bakgrunn av dette mener ombudet at Frosta kommune ikke har sannsynliggjort at badeplassen ved ferdigstillelse vil sikre universell utforming, herunder tilgjengelighet for allmennheten.

Konklusjon

Likestillings- og diskrimineringsombudet konkluderer med at Frosta kommune handler i strid med kravet til universell utforming, jf diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 tredje ledd.

* * *

Ombudet ber om tilbakemelding på om Frosta kommune vil rette seg etter ombudets uttalelse innen tre uker fra mottakelsen av dette brevet.

Ombudet kan også bringe saken inn til vurdering hos Likestillings- og diskrimineringsnemnda. Nemnda kan treffe vedtak om at det foreligger brudd på plikten til universell utforming, jf. diskrimineringsombudsloven § 7. Nemnda har også kompetanse til å pålegge stansing, retting eller andre tiltak.

02.08.2011

Sunniva Ørstavik, likestillings- og diskrimineringsombud.